

Madártani megfigyelések a Mátra-hegységben

SOLTI Béla

Mátra Múzeum, Gyöngyös

ABSTRACT: (Ornithological observations in the Mátra Mountains.) - The author renders an account of 78 bird species observed in the Mátra Mountains (North Hungary) between 1. January 1975 and 30. April 1975. He notes localities of the rare species and arriving time of migratory birds.

A Mátra ornitológiai szempontból még kevésbé feltárt terület, ezért még a gyakoribb fajokra vonatkozó megfigyelési adatok közzététele is indokolt. Az 1975. I. 1-től IV. 30-ig terjedő időben 18 napot töltöttem a terepen, az alábbiakban e viszonylag rövid idő alatt szerzett tapasztalataimat ismertetem. Jegyzékemben a megfigyelt fajok neve mellett általában csak az előfordulási helyet adom meg, időpontot csak a ritkább fajoknál, ill. a költőző madaraknál említek; utóbbiak mellett a dátum első tavaszi jelentkezésüket jelzi.

Ciconia ciconia L. - Költ: Pásztó, Szurdokpüspöki, Markaz. - Első megfigyelés: IV. 9., a hegység felett.

Accipiter gentilis L. - Rendszeres, viszonylag gyakori fészkelő. - Sárhegy, Kékes-völgy, Négyeshatár, Pezsókő, Szárazkesző, Hosszú-hegy, Nagybikk, Nyikom, Muzsla-tető, Szőke-tető, Világos-hegy.

Accipiter nisus L. - Gyöngyös (temető), Kaszab-rét, Káva, Sárhegy.

Buteo buteo L. - Rendszeres, viszonylag gyakori fészkelő. - Ágasvár, Bükös-tető, Havas, Kerékgyártó-völgy, Mátrakeresztes, Muzslatető, Nagy-Sás-tó, Négyeshatár, Sárhegy, Szárazkesző, Világos-hegy.

Circus gallicus GM. - A Kékestől délre eső területen IV. 14-én már felújított fészkek közelében láttam.

Falco cherrug GRAY - Kis-Szár-hegy (átvonuló).

Falco subbuteo L. - Gyöngyös, Hunok sírja, Muzsla-tető, Nagy-Sás-tó, Sárhegy.

Falco columbarius L. - Gyöngyös (temető).

Tetrastes bonasia L. - Szurdokpüspöki (Szurdok-völgy), Vizeskesző - Barát-rét.

Scolopax rusticola L. - Ágasváralja, Parádsasvár.

Athene noctua SCOP. - Sárhegy.

Strix aluco L. - Ágasvár, Kerékgyártó-völgy (vörös változat).

Asio otus L. - Főleg az erdőszéleken figyelhető meg. - Gyöngyöspata, Mátrafüred, Pezsőkő.

Alcedo atthis L. - A mesterséges tavaknál, Ám-patak, Toka-patak.

Upupa epops L. - Markaz-Cseresi elágazás (IV. 7.), Szurdokpüspöki.

Jynx torquilla L. - Károlytáró.

Picus viridis L. - Bérchegyalja, Gyöngyös, Gyöngyössolymos (Köves-hegy), Kaszab-rét, Ördögvályú-völgy.

Picus canus GM. - Gyöngyössolymos (Köves-hegy), Mátrakeresztes, Négyeshatár.

Dryocopus martius L. - Kerékgyártó-völgy, Kisnána - Kopasz-hegy, Négyeshatár, Németbérc - Zám-patak, Nyikom, Parádsasvár - Kútfőtető, Saskő, Ustókfő.

Dendrocopos major L. - Ágasváralja, Gyöngyös, Hosszúhegy, Káva, Muzsla, Négyeshatár, Saskő, Sárhegy.

Dendrocopos syriacus EHR. - Gyöngyös (temető).

Dendrocopos medius L. - Szárazkesző.

Dendrocopos leucotos BECHST. - Bechegy-alja, Nagy-Sástó-rét.

Dendrocopos minor L. - Csatornás-bérc, Csókakő, Csörgőpatak-völgy, Gyöngyös, Hosszúvágó-bérc, Hidegkút-hegy, Káva, Pezsőkő.

Hirundo rustica L. - Csakúgy, mint a következő faj, a lakott területek közelében költ, rendszeresen a hegység felett vadászik.

Delichon urbica L. - Az elsőket IV. 7-én Markaznál láttam.

Corvus corax L. - Mátrakeresztes, Rudolf-tanya.

Corvus cornix L. - Elszórtan, inkább az erdőszéleken található.

Coloeus monedula L. - Megfigyelés: mint az előbbi fajnál.

Parus ater L. - Galyatető.

Parus palustris L. - Gyöngyös (temető), Mátrakeresztes, Muzsla, Sárhegy.

Aegithalos caudatus L. - Ágasvár, Mátrakeresztes, Kékes-völgy, Sárhegy, Világos-hegy.

Troglodytes troglodytes L. - Cseternás-patak, Gyöngyös (temető), Pezsőkő, Sárhegy.

Turdus torquatus L. - Köves-orom (IV. 8., hím, öreg bükkösben).

Turdus pilaris L. - Télen tömegesen megfigyelhető, főként erdőszéleken. - Óvár (III. 20.).

Turdus viscivorus L. - Télen gyakori. - Óvár (III. 20.), Galyatető, ének-lő hím (IV. 8.), Mátrászentlászló (IV. 16.).

Phoenicurus ochruros GM. - Galyatető (IV. 24.).

Sylvia atricapilla L. - Muzsla.

Sylvia curruca L. - Markáz (IV. 24.)

Phylloscopus sibilatrix BECHST. - Károlytáró, Világos-hegy.

Phylloscopus collybita VIEILL. - Mátrakeresztes, Szalajka-ház.

Regulus regulus L. - Kis-Galya, Mátrakeresztes.

Muscicapa albicollis TEM. - Ágasvár, Cseternás-bérc, Károlytáró, Kerékgyártó-völgy, Mátrakeresztes, Pezsőkő, Szárazkesző.

Prunella modularis L. - Mátrakeresztes.

Motacilla cinerea TUNST. - Lajosháza, Mátrakeresztes.

Lanius excubitor L. - Télen elszórtan, kis számban fordul elő. - Kaszab-rét (III. 20.).

Carduelis spinus L. - Lajosháza, csapatban (III. 11.).

Pyrrhula pyrrhula L. - Télen közönséges. Utolsó: Gyöngyössolymos (III. 11.), Sárhegy (III. 19.).

Emberiza cia L. - Sárhegy (I. 15. - 3-4 db), Markáz (IV. 9., 2 db párban; hívó hang).

Csak az erdők közé ékelt, valamint a széleken levő mezőgazdasági területeken, ill. a lakott helyek közelében fordulnak elő:

Phasianus colchicus L.

Streptopelia decaocto FRIV.

Tyto alba SCOP.

Alauda arvensis L.

Galerida cristata L.

Corvus frugilegus L.

Pica pica L.

Passer domesticus L.

Passer montanus L.

Emberiza calandra L.

Igen gyakran előforduló fajok:

Columba oenas L.

Columba palumbus L.

Streptopelia turtur L. (első: IV. 24.)

Cuculus canorus L.

Oriolus oriolus L. (első: IV. 24.)

Garrulus glandarius L.

Parus major L.

Erithacus rubecula L.

Anthus trivialis L.

Motacilla alba L.

Lanius collurio L. (első: IV. 27.)

Sturnus vulgaris L.

Coccothraustes coccothraustes L.

Carduelis carduelis Z.

Parus coeruleus L.
Turdus merula L.
Turdus phylomelos BREM.

Fringilla coelebs L.
Emberiza citrinella L.

Érkezett: 1975. V. 10.

SOLTI, Béla
Mátra Múzeum
H-3200 Gyöngyös